

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-06-07/2013
P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/181 - Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

[Kontroler/Kontrolerzy] Hubert Sikorski, starszy inspektor kontroli państwowej upoważnienie do kontroli nr 86373 z 27 maja 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 - 2)

Jednostka
kontrolowana Urząd Gminy Świętajno, zwany dalej „Urzędem”.

Kierownik jednostki
kontrolowanej Janusz Pabich, Wójt Gminy Świętajno, zwany dalej „Wójtem”.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykorzystanie przez Gminę Świętajno środków wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, przekazanych na inwestycje proekologiczne, w tym osiągnięcie w latach 2010-2013 (do dnia zakończenia kontroli) zakładanych efektów rzeczowych.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Ogólną ocenę pozytywną uzasadnia m.in. terminowa realizacja inwestycji dofinansowanej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie („WFOŚiGW” lub „Fundusz”), prawidłowe rozliczenie finansowe uzyskanej pożyczki oraz osiągnięcie zaplanowanego efektu rzeczowego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Wójt w dniu 23.09.2011 r. zawarł umowę pożyczki na kwotę 2.098.259,00 zł z WFOŚiGW, w celu zapewnienia środków własnych na realizację projektu pn. „Racjonalizacja wykorzystania energii oraz poprawa jakości powietrza poprzez modernizację systemów ciepłowniczych z wykorzystaniem biomasy oraz termomodernizację budynków użyteczności publicznej w Gminie Świętajno” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 („RPO”). Wartość projektu ustalono w umowie pożyczki na kwotę 9.245.254,84 zł. Przedmiotem projektu było m.in.:

- ocieplenie ścian, stropów, podłóg, wymiana okien i drzwi zewnętrznych oraz instalacji centralnego ogrzewania w budynkach szkół podstawowych w Świętajnie i Spychowie, Ośrodku Zdrowia i Urzędu,

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- wymiana i budowa sieci ciepłych dwuprzewodowych i czteroprzewodowych w Świątynie i Spychowie,
- montaż instalacji solarnych, wymiana kotłów węglowych na kotły do spalania biomasy (zrębki drewniane), budowa magazynów biomasy w Świątynie i Spychowie.

(dowód: akta kontroli, str. 3-23)

Do wniosku o dofinansowanie, będącego załącznikiem do umowy pożyczki, dołączono oświadczenie Wójta i Skarbnika Gminy o wyborze w trybie przetargu nieograniczonego inwestora zastępczego oraz wykonawcy zadania - firmy ENERGO TECHNIKA sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (umowa z 15.04.2011 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 24-39)

2. Inwestor zastępczy złożył trzy wnioski o płatność do Funduszu w dniach: 06.10.2011 r., 14.12.2011 r. i 27.12.2011 r. Do wniosków załączono zestawienia dokumentów finansowych dokumentujących wydatki poniesione na realizację inwestycji. Do każdej faktury, dołączono protokół częściowego odbioru robót. Gmina otrzymała płatności z Funduszu zgodnie z umową, tj. w terminie 14 dni od złożenia wniosków o płatność, a mianowicie:

- ✓ pierwsza rata w kwocie 875.762,48 zł wpłynęła na konto Gminy 18.10.2011 r.;
- ✓ druga rata w kwocie 622.883,20 zł - 21.12.2011 r.;
- ✓ trzecia rata w kwocie 599.613,32 zł - 29.12.2011 r.

(dowód: akta kontroli, str. 40-44, 104-143)

3. Informacje we wniosku o pożyczkę były zgodne z danymi zawartymi w Studium wykonalności projektu, koncepcji modernizacji systemu ciepłowniczego w Świątynie i Spychowie, Programu Funkcjonalno-Użytkowego i audytów energetycznych budynków sporządzonych przez inwestora zastępczego.

Emisję zanieczyszczeń przed i po modernizacji określono wg ilości i rodzaju zużytego paliwa na podstawie materiałów informacyjno-instruktażowych pt. „Wskaźniki emisji substancji zanieczyszczających wprowadzanych do powietrza z procesów energetycznego spalania paliw” wydanych przez Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa („Ministerstwo Środowiska”).

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko² inwestycja nie wymagała sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko oraz uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli, str. 45-62)

4. Realizacja inwestycji zakończyła się odbiorem końcowym i przekazaniem jej do eksploatacji w dniu 22.12.2011 r. (wg umowy z Funduszem - do 31.12.2011 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 63-69)

5. W umowie pożyczki, na podstawie wniosku o dofinansowanie, zaplanowano osiągnięcie następujących efektów ekologicznych zadania:

- ✓ ograniczenie emisji zanieczyszczeń (SO₂ o 7,06 Mg/a, CO o 0,30 Mg/a, CO₂ o 1.749 Mg/a, pyły o 14,5 Mg/a), wyliczone wg ww. materiałów Ministerstwa Środowiska,
- ✓ ograniczenie zużycia ciepła o 2.963 GJ/rok,

² Dz. U. z 2004 r., nr 257, poz. 2573 ze zm.

- ✓ pozyskanie energii ze źródeł odnawialnych poprzez kolektory słoneczne w ilości 356,5 GJ/a.

Termin uzyskania efektu ekologicznego zaplanowano na 31.12.2012 r.

Efektom rzeczowym była modernizacja kotłowni osiedlowych i sieci ciepłych w Świątynie i Spychowie oraz termomodernizacja budynków: Zespołu Szkół w Spychowie, Szkoły Podstawowej, Urzędu i Ośrodka Zdrowia w Świątynie.

(dowód: akta kontroli, str. 11)

5.1. Umowa pożyczki określała, że potwierdzeniem uzyskania efektu rzeczowego i ekologicznego zadania będzie protokół odbioru robót wskazujący osiągnięcie efektu rzeczowego zadania.

Został on dostarczony do Funduszu terminowo, wraz z rozliczeniem finansowym zadania w dniu 31.01.2012 r.

Gmina w piśmie z dnia 18.12.2012 r. skierowanym do Funduszu wskazała, że uzyskała efekt ekologiczny instalacji solarnych, gdyż na podstawie odczytów liczników pozyskano 15.106,536 GJ energii odnawialnej.

(dowód: akta kontroli, str. 70-73)

Uzyskanie efektu rzeczowego, potwierdziły oględziny przeprowadzone przez kontrolera NIK 04.06.2013 r. w miejscach realizacji zadania.

(dowód: akta kontroli, str. 74-88)

Na podstawie analizy wydatków poniesionych na ogrzewanie czterech wybranych obiektów gminnych (gimnazjum, dwóch szkół podstawowych oraz siedziby Urzędu) stwierdzono, że po realizacji ww. zadania wydatki te zmalały w 2012 r. o 25% w stosunku do 2011 r.

(dowód: akta kontroli, str. 89)

5.2. Fundusz przeprowadził kontrolę realizacji przedsięwzięcia w dniach 23-24.04.2012 r. i 22.06.2012 r. W wyniku kontroli dokonano korekty finansowej, tj. obniżono dofinansowanie o 743,42 zł (wymieniono sześć zamiast umownych siedmiu drzwi w budynku Urzędu Gminy) oraz zalecono zainstalowanie urządzeń do monitorowania ilości wytworzonej energii cieplnej w instalacjach solarnych. O wdrożeniu zaleceń Wójt poinformował Fundusz 30.11.2012 r., który uznał zalecenia za zrealizowane (pismo z 04.12.2012 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 90-98)

6. Otrzymana pożyczka została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem. Rozliczenie finansowe zadania, wraz z wymaganym umową protokołem odbioru końcowego i przekazania do eksploatacji inwestycji, zostało dostarczone do Funduszu 31.01.2012 r., tj. w terminie zgodnym z postanowieniami umowy pożyczki. Fundusz nie wniósł żadnych uwag do przesłanego rozliczenia.

(dowód: akta kontroli, str. 40, 99-103)

7. W umowie nie przewidywano możliwości umorzenia pożyczki. Pożyczka była jednym ze źródeł finansowania inwestycji z funduszy RPO. Zgodnie z harmonogramem, Gmina będzie spłacać pożyczkę do 20.08.2020 r. Dotychczas, zgodnie z umową, wpłaciła pierwszą ratę w kwocie 98.259,00 zł w dniu 02.08.2012 r.

(dowód: akta kontroli, str. 44, 144-146)

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Olsztyn, dnia czerwca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Dyrektor
Delegatury w Olsztynie

Kontroler
Hubert Sikorski
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

.....
Podpis